

Gül-i gülzâr-ı nübüvvet

Gül, Hazret-i Peygamber Efendimiz'in sembolüdür. Peygamberimizin güzel kokusu O'nun, çiçeklerin içinde kokusu ve güzelliğiyle meşhur "gül" ile anılmasına neden olmuştur.

Kocası Abdullah öldükten sonra genç yaşta dul kalan Amine, yıllardır görmediği akrabalarını, kardeşlerini görmek ve sevgili kocasının kabrini ziyaret etmek için yanına oğlu Muhammed'i alarak Yesrib'e (Medine) gitti. Ticarî bir yolculuk sırasında, doğumuna birkaç hafta kalan çocuğunu göremeden ölen Abdullah'ın kabrini ziyaret ettiler. Mekke'ye dönüş yolculuğu sırasında Amine hastalandı ve Ebvâ köyüne geldiklerinde öldü. Hem yetim, hem öksüz kalan altı yaşındaki Muhammed Mekke'ye getirilerek dedesine teslim edildi. Arif Nihat Asya "Naat"ında peygamberimizin annesine şöyle seslenir:

"Ey Abva'da yatan ölü,

Bahçende açtı dünyanın en güzel gülü;

Hatıran, uyusun çöllerin ılık kumlarıyla örtülü"

Aynı Naat'ta, çok değer verdiği ilk eşi Hatice ile ahir ömründeki sevgili eşi Ayşe hususunda Peygamberimizi şöyle tanımlar:

Hatice'nin goncası, Aişe'nin gülüydün.

Ümmetinin gözbebeği, göklerin Resulüydün...

- Kербela çöllerinde "Su kasidesi" ile Peygamber aşkını en güzel şekilde anlatan Fuzûlî, sevgili Peygamberimizin yüzü gibi güzel bir gülün yetiştirilmesinin mümkün olmadığını beyan eder:

Saçme ey göz eşkden gönlümdeki odlara su Kim bu denli dutuşan odlara kılmaz çâre su	Ey göz! Gönlümdeki ateşlere göz yaşından su saçma ki, Bu denli dutuşan ateşlere su çâre kılmaz.
Suya virsün bâğ-bân gül-zârı zahmet çekmesün Bir gül açılmaz yüzün tek virse min gül-zâra su	Bahçıvan gül bahçesini sele versin, boşuna yorulmasın; Çünkü bin gül bahçesine su verse de senin yüzün gibi bir gül açılmaz.
Ârızun yâdıyle nem-nâk olsa müjgânım n'ola Zâyi olmaz gül temennâsıyla virmek hâra su	Senin yanağının anılması sebebiyle kirpiklerim ılsansa ne olur, buna şaşılır mı? Zira gül elde etmek dileği ile dikene verilen su boşa gitmez.

Dest-bûsi arzûsıyla ger ölsem dostlar Kûze eylen toprağum sunun anınla yâra su	Dostlar! El öpme arzûsıyla ölsem, Toprağımı testi yapın (ve) onunla yâra su sunun.
Hayret ile barmağın dişler kim itse istimâ Barmağından virdüğün şiddet günü Ensâr'a su	Şiddet (sıkıntılı Hudeybiye) günü Ensâr'a parmağından su verdiğini kim işitse, Hayretinden parmağını ısıtır.
Hâk-i pâyine yetem dir ömrlerdür muttasıl Başını daşdan daşa urup gezer âvâre su	Su, ayağının toprağına ulaşayım diye Başını taştan taşa vurarak, durmaksızın başıboş gezer.
Yâ Habîba'llâh yâ Hayre'l-beşer müştâkunam Eyle kim leb-teşneler yanup diler hemvâra su	Ey Allah'ın sevgilisi! Ey insanların (en) hayırlısı! Susuzluktan dudağı kurumuşların yanıp daima su diledikleri gibi (ben de) seni özlüyorum.
Umduğum oldur ki rûz-ı haşr mahrûm olmayam Çeşm-i vaslun vire men teşne-i dîdâra su	Mahşer günü, güzel yüzüne susamış olan bana vuslat çeşmenin su vereceğini, (beni) mahrum bırakmayacağını ummaktayım.

- Sultan I. Ahmed, Peygamber Efendimiz'in mübârek ayak izinin (Kadem-i Şerîf) bulunduğu bir taşı Mısır'daki Sultan Kayıtbay Türbesi'nden aldırıp İstanbul'a getirterek kendisine sunulunca öpüp başına koymuş ve şu dörtlüğü söylemiş:

**“N’ola tâcım gibi başımda götürsem dâim,
Kadem-i resmini ol Hazret-i Şâh-ı Rusûlün...
Gül-i gülzâr-ı nübüvvet o kadem sahibidir,
Ahmeda durma yüzün sür kademine o gülün!”**

(Kadem-i resim: ayak izi, rusûl: resüller, gül-i gülzâr-ı nübüvvet: peygamberlik bahçesinin gülü)

- Dursun Ali Erzincanlı “Bir gül şiiri”nde sevgili Peygamberimizi şöyle anlatır:

Mekke-i Mükerrerme’de bir gül... Yüzü dolunay gibi parlak. Teni pembeye çalan beyaz renginde. Saçları, hafif dalgalı... Açık renkli ve hilâl kaşlı. Mekke-i Mükerrerme’de bir gül... Saçları omzuna düşer. Sakalı gür, gözleri kara üzüm gibi siyah... O siyah gözleri daima yerde... Gökten daha çok yere bakar. Bakışları, düşünceli... Gülmesi tebensüm. O gülünce dişleri dolu taneleri. Mekke-i Mükerrerme’de bir gül... Yüzünde azâmet ve hakimiyet. Sözünde tatlılık. Tane tane konuşan. Sesi gür, teri gül... Geçtiği sokaklarda gül kokusu bırakan.. Giyimi sâde... Çoğunlukla sırtında bir ihram.	Medine-i Münevvere’de bir gül... İnsanlık aleminin en şerefli! İman hakikatlerinin merkezi! Peygamberler kervanının öncüsü! Bütün varlıkların en üstünü! İzzet sancağının sancaktarı! Ezel sırlarının şahidi! İlmin, hilmin ve hikmetlerin kaynağı! Medine-i Münevvere’de bir gül... Aslın ve asaletin nurlu ağacı! Yaratılıştaki insanların en üstünü! Cismani suretlerin en mükemmeli! Kalplerin tabibi ve ilacı, Bedenlerin afiyet ve şifası, Gözlerin nuru ve ışığı Asırlarca sevilen, En büyük dost! En şerefli sevgili!
--	--

- Refik Yıldız “Dün Gece” şiirinde Efendimize olan muhabbetini şöyle dile getirir:

Nerdesin ey sevginin ikliminde şavkıyan Tut ki, güneşini arayan ‘ay’dım dün gece >	Hasretle yanmış gönül suya kanmaz dediler En duru pınarlarla geldin sandım dün gece
Biz hiç yazı görmedik kışta doğdun dediler Nevbaharla geleni sensin sandım dün gece	Bu bahçeler onundur bazen uğrar dediler Bir gülün kokusunda seni duydum dün gece
Dallarda tomurcuklar ufukta bulutlar var Efendim Sultanım çok yalvardım dün gece	Tam çiçekler açıyorken başaklar bağlanmışken Titredim efendim seni andım dün gece
Arzın yüreğine dön ve halini arzet dediler Diz çöktüm boyun büktüm avuç açtım dün gece	Onun geçtiği sokaklar miskler saçar dediler Ötelerden kokularla geldin sandım dün gece

- Divan edebiyatımızın son büyük şairi ve temsilcisi Şeyh Galib’e ait naat’tan alıntı:

Sultân-ı rüsûl, şâh-ı mümeccedsin Efendim!... Bîçârelere devlet-i sermedsin Efendim!... Dîvân-ı İlâhîde ser-âmedsin Efendim!... Menşûr-ı le’amrûke mü’eyyedsin Efendim!... Sen Ahmed ü Mahmûd u Muhammed’sin Efendim! Hak’dan bize sultân-ı mü’eyyedsin Efendim!...	<i>Sultân-ı Rüsûl:</i> Resullerin Sultanı <i>Şâh-ı Mümecced:</i> Methedilmiş, övülmüş, şerefendirilmiş şah <i>Devlet-i sermed:</i> Sürekli, değişmez, daimî devlet <i>Ser-âmed:</i> Başta bulunan, ileri gelen <i>Sultân-ı müeyyed:</i> Doğrulanmış sultan
Hutben okunur minber-i iklim-i bekâda... Hükmün tutulur mahkeme-i rûz-i cezâda... Gülbâng-i kudûmun çekilir Arş-ı Hudâ’da... Esmâ-i Şerîfin anılır arz u semâda... Sen Ahmed ü Mahmûd u Muhammed’sin Efendim! Hak’dan bize sultân-ı mü’eyyedsin Efendim!...	<i>Minber-i iklim-i bekâ:</i> Ebedî devletin minberi <i>Mahkeme-i rûz-ı cezâ:</i> Ceza gününün mahkemesi

- “Merhum ve mağfur Ahmet Remzi Dede’den Mesnevi okudum. Ufkum son derece genişledi. İmanım da o nispette kuvvetlendi. Koca Mevlana’nın büyüklüğü karşısında ürpermeye başladım. Koca Sultan, Mesnevi’de mikrobu ve serumu haber veriyor; hayata gözlerini kapayacağı yılı da (ebced hesabıyla) bildiriyordu. Mesnevi’yi bitirdim, daha doğrusu **Mesnevi beni bitirdi...**” diyen, Kayseri Rumlarından bir iplik tüccarının oğlu olan **Dyamandi**, Mevlana sevgisiyle müslüman olur ve “yanmaya” başlar. **Yaman Dede** imzasıyla yazdığı “**Yanan Kalbe Devasın Sen**” şiirinden:

Gönül hûn oldu şevkinden boyandım yâ Rasulallah Nasıl bilmem bu nirâna dayandım yâ Rasulallah Ezel bezminde bir dinmez figândım yâ Rasulallah Cemâlinle ferahnâk et ki, yandım yâ Rasulallah	<i>Hûn oldu:</i> Kanla doldu. <i>Niran:</i> Ayrılık ateşi. <i>Ezel bezminde figan:</i> Kâlû Belâ’da feryat. <i>Ferahnak et:</i> Ferahlandır.
Yanan kalbe devasın Sen, bulunmaz bir şifâsın Sen Muazzam bir sehâsın Sen, dilersen rehnümâsın Sen Habib-i Kibriyâsın Sen, Muhammed Mustafa’sın Sen, Cemâlinle ferahnâk et ki, yandım yâ Rasulallah	<i>Muazzam bir sehâsın sen:</i> Çok cömertsin. <i>Rehnümasın sen:</i> Yüzünü gösterirsin. Cihan senin tarafından seyredilmezse.
Gül açmaz, çağlayan akmaz, ilahi nurun olmazsa,	<i>Felek manzurun olmazsa:</i> Cihan senin

Söner alem, nefes kalmaz felek manzurun olmazsa, Firak ağlar, visal ağlar ezel mesturun olmazsa, Cemalinle ferahnak et ki yandım ya Rasulallah	tarafından seyredilmezse. <i>Firak</i> : ayrılık; <i>visal</i> : kavuşma; <i>mestur</i> : örtü.
---	--

- Eğitimi Kahire el-Ezher Üniversitesinde tamamlayan, Medine’de çalışan, emekli olan ve orada vefat eden Peygamber aşığı hafız Ali Ulvi Kurucu, ona duyduğu sevgiye şiirlerinde çokça yer vermiş, bunlardan bazıları bestelenmiştir:

Rûhum sana âşık, sana hayrandır Efendim, Bir ben değil, âlem sana kurbandır Efendim. >	Ecrâm ü felek, Levh u Kalem, mest-i nigâhın, Dîdârına âşık Ulu Yezdân'dır Efendim.
Mahşerde nebîler bile senden medet ister, Rahmet, diyen âlemlere, Rahman'dır Efendim.	Kıtmîrinim ey Şâh-ı Rusûl, koğma kapından, Asilere lütfun, yüce fermândır Efendim..
Ta Arşa çıkar her gece âşıkların âhı, Medheyleyen ahlâkın, Kur'ân'dır Efendim.	Aşkınla buhurdan gibi tütmekte bu kalbim, Sensiz bana cennet bile hicrandır Efendim...
Doğ kalbime bir lâhzacık ey Nur-i dilârâ, Nûrun ki; gönül derdime dermandır Efendim...	Ulvî de senin bağı yanık âşık-ı zârın, Feryâdı bütün âteş-i sûzandır Efendim...

- **Ziya Paşa'nın “Na't-ı Şerif”inden:**

Belâ-yı mâsivâyâ mübtelâyım yâ Resûlallah Zebûn-ı pençe-i nefis ü hevâyım yâ Resûlallah	Dünya belâsına saplanmışım Nefis ve hevesin pençesinde perişanım
Kerem kıl ben esîm'e el-aman ey rahmet-i âlem Serâpâ mahz-ı isyân u hatâyım yâ Resûlallah	Kerem kıl ben günahkâra, elaman Baştan ayağa isyan ve hatayım
Beni reddetme evlâdın başıyçün bâb-ı lütfundan Ziyâyım bende-i âl-i abâyım yâ Resûlallah	Beni lütf kapından geri çevirme! Ziyâ'yım, peygamber ailesinin kuluyum

- Arif Nihat Asya'nın “Naat”ta yer verdiği dilek ve temennilerin bir kısmı:

Besmele, ekmeğimizin bereketiydi; İki dünyada aziz ümmet, Muhammed ümmetiydi. >	Şimdi seni ananlar, Anıyor ağlar gibi... Ey yetimler yetimi, ey garipler garibi; Düşkünlerin kanadıydın, yoksulların sahibi... Nerde kaldın ey Resul, Nerde kaldın ey Nebi?
Beşğin, yurdun, yuvan Mekke'de bunalırsan Medine'ye göçerdin. Biz bu dünyadan nereye Göçelim, ya Muhammed? Yeryüzünde, riya, inkar, hıyanet Altın devrini yaşıyor... Diller, sayfalar, satırlar "Ebu Leheb öldü" diyorlar: Ebu Leheb ölmedi, ya Muhammed;	Neler duydu şu dünyada Mevlid'ine hayran kulaklarımız; Ne adlar ezberledi, ey NEBİ, Adına alışkın dudaklarımız! Artık, yolunu bilmiyor; artık, yolunu unuttu Ayaklarımız! Kabe'ne siyahlar Yakışmamıştır, ya Muhammed, bugünkü kadar!

Ebu Cehil, kıtalar dolaşiyor!	
Şu gördüğün duvarlar ki Kimi Taif'tir, kimi Hayber'dir... Fethedemedik ya Muhammed, Senelerdir.	Şu tekbir getiren mağara, Örümceklerin değil; Peygamberlerindir, meleklerindir... Örümcek ne havada, Ne suda, ne yerdeydi... Hakkı göremeyen gözlerdeydi!
Vicdanlar, sakat çıkmadan, Ya Muhammed, yarına; İyiliklerle gel, güzelliklerle gel Adem oğullarına!	Yüreklerden taşsın Yine, imanlar! İtri, bestelesin Tekbir'ini; Evliya okusun Kur'an'lar! Ve Kur'an'ı göz nuruyla çoğaltsın Kayışzade Osman'lar!
Naatını Galip yazsın, Mevlid'ini Süleyman'lar! Sütunları, kemerleri, kubbeleriyle Geri gelsin Sinan'lar! Çarpılsın, hakikat niyetine cenaze namazı kıldırınlar!	Gel, ey Muhammed, bahardır... Dudaklar ardında saklı Aminlerimiz vardır!.. Hacdan döner gibi gel; Mîrac'dan iner gibi gel; Bekliyoruz yıllardır!

- Osmanlı Devleti, Çelebi Mehmed zamanından başlayarak beşyüz sene boyunca her yıl **Sürre Alayı** ile mescid-i harameyn, görevliler ve muhtaçlar için kâbe örtüsü, kıymetli eşyalar, armağanlar ve keseler dolusu para gönderirdi. 1677 yılında gönderilen sürre alayı ile birlikte Urfa'nın ünlü arif ve şâirlerinden Yusuf Nâbî de hacc yolculuğuna çıkmıştı. Kafile, Hicaz bölgesine girince Hz. Peygamber'i ziyaret aşkı Nâbî'yi iyice sardı. Öyle ki vücudu bir hoş oldu, uykusu kaçtı, hiç uyuyamadı. Bir gece sabaha karşı kafile Peygamber şehri Medine-i Münevvere'ye yaklaştı. Sürre emini o esnada ayaklarını uzatmış uyuyordu. Rasul-i Kibriya'nın beldesine girerken gördüğü bu manzara Nâbî'ye hiç de hoş gelmedi. Paşayı uyandıracak şekilde şu meşhur beyitleri söylemeye başladı:

Sakın terk-i edebden kûy-ı mahbûb-ı Hudâ'dır bu Nazargâh-ı İlâhî'dir Makâm-ı Mustafâ'dır bu	Sakın saygıyı elden bırakma, burası Allah'ın Habîbi'nin mahallesidir. Burası Hakk'ın tecelli ettiği yer ve Hz. Peygamber (s.a.v.)'in makamının bulunduğu mekândır.
Mürâât-i edeb şartıyla gir Nâbî bu dergâha Metâf-ı kudsiyândır busegâh-ı enbiyâdır bu	Ey Nâbî, bu dergâha edebini gözetmek suretiyle gir, çünkü burası meleklerin tavaf ettiği ve peygamberlerin öptüğü yerdir.

- **Der Nâ't-ı Nebi** (*Şehzâde Cem Sultan*)

Halk olmaz idi âlem ü âdem felek melek Ger olmasaydı anda rızası Muhammed'in >	Gör kim yefîm iken sadefi mâ-sivâda yok Dürr-i yefîm gibi bahâsı Muhammed'in
Safî güherden oldu çü zâtı Muhammed'in Gelmez beyâna zâtı sıfatı Muhammed'in	Ma'nâda rihlet itdi fenadan bekaya ol Bakî durur hemîşe hayâtı Muhammed'in

Gün gibi rûşen olmağa i'câz-ı Mustafâ Şakk etdi bedri şekl-i hilâli Muhammed'in	Başdan ayağa nûr idi zât-ı hamîdesi Düşmezse tan mı yere zilâli Muhammed'in
Gelmez lisân ü kale vü sığmaz beyâna hiç Mirâc gecesindeki hâli Muhammed'in	

o **Na't** (*Kânûnî Sultan Süleyman*)

Nûr-ı âlemsin bugün hem dahi mahbûb-ı Hudâ Eyleme aşıkların bir lahza kapından cüdâ >	Gitmesin nâm-ı şerîf'in bu dilimden dem-be-dem Dertli gönlüme devâdır cân bulur ondan safâ
Umaram her adın başka şefâat eyleye Ahmed ü Mahmûd Ebu'l-Kâsım Muhammed Mustafâ	Bu MUHİBBÎ tövbe eyler tövbesin eyle kabûl Fitne-i şeytândan sakla onu yâ Rabbenâ

o **Osmanlı'da Ehl-i Beyt Sevgisi** (*Ziya Demirel-Avni Arslan*)

Ehl-i Beyt; Hz. Peygamberin (sas) neslinden gelenlere verilen addır. Hz. Peygamber (sas) soyundan gelenlere gösterilen sevgi ve saygı, Osmanlı devlet idarecileri ve toplumunda zirveye çıkmıştır.

Nakibü'l Eşraf; Hz. Hasan'dan gelen şeriflerin ve Hz. Hüseyin'den gelen seyyidlerin şecerelerini kaydeder ve korurlardı. Nakibü'l Eşraf payitahtta otururdu. Diğer şehir ve kasabalarda Nakibü'l Eşraf kaymakamları vardı. Şerif ve seyyidlerin doğum defterlerini tutarlar, haklarını korurlar, fey ve ganimetlerden kendilerine düşenleri paylaşırlardı.

Nakibü'l Eşraflar tören ve merasimlerde devlet ricalinin önünde otururlardı. Padişahlar kılıç kuşanırken dualarını onlar yapar, hatta kılıç kuşatanlar da onlar olmuştur. Şerif ve seyyidlere halk "**emir**" derdi. Sokaklarda kimse bunların önünde yürümezdi, saygısızlık sayarlardı.

Seyyid ve şerifler uygunsuz işlerde çalıştırılmazdı. Devlet onlara maaş bağlardı. Çünkü peygamber neslinin sadaka ve zekât alması yasaktı.

o **Kültürümüzde Peygamber Sevgisi** (*Ziya Demirel-Avni Arslan*)

Muhammed'den muhabbet oldu hâsıl

Muhammed'siz muhabbetten ne hâsıl

"Muhammed", "hamd eden" anlamına gelir ve Peygamber Efendimizden (sas) başka tam anlamıyla hamd eden de yoktur. Muhammed adındaki bir şahıs eğer bu ada layık olmazsa, vebal altına girecektir. Vebal, bu adı o şahsa verenleri üzerinde de olacaktır. Bu ada sahip bir kişi iyi bir insan olmazsa ve bu yüzden kötü hitaplara maruz kalırsa meselâ, birisi ona adını kullanarak küfür ederse, bu, Peygamber Efendimizi üzecektir, onun manasını incitecektir.

Bu anlayıştan hareketle, Türk insanı çocuğuna "Muhammed" lafzını isim olarak vermemişler, yerine önceleri "Mehammed", sonraları "**Mehmed**" ismini kullanmışlardır. "Muhammed" adını, yalnızca ona (sas) layık olabilecek mertebeye erişmiş din büyükleri, post sahipleri ve alimler kullanmışlardır. Böyle büyük insanların dışındakiler ise, ya "Mehmed" adını ya da peygamberimizin Mustafa, Ahmed gibi diğer adlarını kullanmışlardır.

Bizim kültürümüz sembolcü kültürdür. Meselâ, "ok" Tanrıya bağlılığın, "yay" da bu bağlılığın cihana yayılmasının sembolüydü. **Kültürümüzde gül, Peygamberimize (sas) duyulan muhabbetin sembolüdür.** Bu Gül (sas) sevgisi; "Gül, Gülbahar, Gülbey, Gülistan, Gülhan, Gülsan, Gülcan, Gülten, Gülriz, Gülnur, Gülenaz, Gülay, Güler, Gülsever, Gülbey, Gülçin, Gülcihan vs." gibi, Peygamberimize muhabbetimizi ifade eden yüzlerce "gül"lü adı dilimize kazandırmıştır. Ve bu anlayış, Peygamberimizin (sas) sevgilisi zevcesi Hz. Aişe'nin adını, Peygamberimizin sembolüyle birleştirmiş, AYŞEGÜL yapmıştır.

Bursa’da bir vâız camide va’z ettiği sırada “... Her biri; Allah’a, meleklerine, kitaplarına ve peygamberlerine iman ettiler ve şöyle dediler: “Onun peygamberlerinden hiçbirini (diğerinden) ayırt etmeyiz...” (Bakara, 2/285) âyetini tefsir ederken, peygamberlerin arasında hiçbir fark olmadığını, kendisinin bu âyet gereğince Hz. Muhammed’i İsa Peygamberden üstün görmediğini söyler. Cemaat arasında bulunan birisi bu açıklamanın yanlış olduğunu söyler ve der ki: “Hey câhil, sen tefsir ilminde yayasın. **Peygamberler arasında fark yoktur demekten murad, resûlluk ve nebilik bakımındandır, yoksa mertebe ve fazilet bakımından değil.** Eğer her bakımdan olsaydı, “İşte peygamberler! Biz, onların bir kısmını bir kısmına üstün kıldık. İçlerinden, Allah’ın konuştukları vardır. Bir kısmının da derecelerini yükseltmiştir... (Bakara, 2/253) âyetinin mânâsı nasıl uygun düşerdi?”

Vâızın sözlerinde müteessir olarak “Ölmeyüp İsa göğe bulduğu yol/ Ümmetinden olmak için idi ol” diyen Süleyman Çelebi, asıl adı **Vesilet-ün Necât** (Kurtuluş vesilesi) olan **Mevlid**’i, 1409 yılında bu hâdise dolayısıyla yazmıştır. Peygamberimize karşı duyulan derin sevgi ve saygının çok samimi, çok temiz ve çok güzel ifadesi olan bu eser, asırlar boyunca her mümin Türk’ün gönlünde engin heyecan meydana getirmiş, zevkle dinlenmiş ve okunmuştur (Prof. Faruk K. Timurtaş).

Mevlid’in, **Peygamberin Doğumu** bölümünden:

Âmine Hatun Muhammed anesi Ol sadefden toğdı ol dür dânesi >	Bu gelen ilm-i ledün sultânıdır Bu gelen tevhîd ü irfân kânıdır
Yaradılmış cümle oldu şâdmân Gam gidüp âlem yeniden buldı cân	Cümle zerrât-ı cihân idüp nidâ Çağrısuban dediler kim merhabâ
Merhabâ ey âli sultân merhabâ Merhabâ ey kân-i irfân merhabâ	Merhabâ ey sırr-ı Furkân merhabâ Merhabâ ey derde dermân merhabâ
Merhabâ ey bülbül-i bâğ-ı Cemâl Merhabâ ey âşinâ-yı zül-Celâl	Merhabâ ey pâdişâh-ı dü cihân Senün için oldu kevn ile mekân
Merhabâ ey rahmeten-lil-âlemîn Merhabâ sensin şefi'-ul-müznibîn	Ey gönüller derdinün dermânı sen Ey yaratılmışların sultânı sen
Sensin ol sultân-ı cümle enbiyâ Nûr-ı çeşmi evliyâ vü asfiyâ	Ey risâlet tahtının sen hâtemi Ey nübüvvet mührinün sen hâtemi
Çünkü nûrun rûşen itdi âlemi Gül cemâlün gülşen itdi âlemi	Oldu zâil zulmet-i cehl-ü-dalâl Buldu bâğ-ı ma’rifet ayn-i kemâl
Yâ Habîballah bize imdâd kıl Son nefes dîdârın ile şâd kıl	Ger dilersiz bulasız oddan necât Aşk ile derd ile idün es-salât

Kân-ı irfân: irfan kaynağı

Sırr-ı Furkân: (iyi ile kötü ve doğru ile yanlış arasındaki farkı gösteren) Kurân’ın sırrı

Bülbül-i bâğ-ı Cemâl: (ilâhî) güzellik bahçesinin bülbülü

Pâdişâh-ı dü cihân: iki cihânın sultanı, hükümdarı

Şefi'-ul-müznibîn: günahkârların şefaattâsı

Sultân-ı cümle enbiyâ: bütün peygamberlerin sultanı

Nûr-ı çeşmi evliyâ vü asfiyâ: içi temiz kimselerin ve velilerin gözünün nuru

Zulmet-i cehl-ü-dalâl: doğru yoldan sapma ve bilgisizlik karanlığı

Bâğ-ı ma'rifet ayn-i kemâl: irfan, bilgi bahçesinin olgunluk pınarı

Okunan 'mevlid'lerde **vefat** bölümünü pek duymayız. İşte o bölümden de birtakım beyitler:

Didi kim yâ Fâtıma yanar tenüm Dosta ulaşmak diler cânım benim >	İşbu hâl içreyken irdi Cebrâil Didi kim sana selâm itdi Celîl
Sordı hâlünü dahi hem ol Çalab Sor Habîbüm ne kılur didi taleb	Ümmetümi dilerem Hak'dan didi Dileğüm Hak'dan budur çokdan didi
Cebrail geldükde sonra emr ile Anda gelmiş idi Azrâil bile	Taşradan içerüye kıldı nidâ Didi kim yâ ehl-i beyt-i Mustafâ
İznümüz var mı içeri girmeğe Ol mübârek hub cemâli görmeğe	Ol gelendür halka itdüren figân Ol gelendür göz yaşın kılan revân
Gideren nûrını şehlâ gözlerün Hem sarartan rengini gül yüzlerün	Ayrulık odına yakan cânları Bırakan toprağa nâzûk tenleri
Sordı kabz için mi geldün yâ melek Yâ ziyâret midurur ancak dilek	Didi gelmişem ziyâret itmeğe Dahi kabz-ı rûh idüben gitmeğe
Ger icâzet olsa kabz-ı rûh idem Olmaz ise hod gerü dönem gidem	Didi Azrâil'e kim gel yâ melek İşlegil her neyise Hak'dan dilek
Hem didi ashâba ol Hayr-ül-enâm Ümmetime kılasız benden selâm	Âh idüp eydürdi Bû Bekr-i rızâ Kanı ya ol Mustafâ vü Murtazâ
Zâri ile çağırıp dirdi Ömer N'idevüz sensüz biz ey Hayr-ül-beşer	Derd ile Osmân-ı ummân-ı hayâ Dirdi kanı şâh-ı cümle enbiyâ
Hem Ali eydürdi kim yâ Mustafâ Gitti âlemden cemâlünsüz safâ	Hasret ile dir Hüseyin ile Hasen N'idevüz biz ey dede gitdün çü sen
Gitdünüz siz bizi kim ohşayısar Kurret-ül-aynî bize kim diyiser	Fâtıma'la Âişe kılup figân Dirler idi el-amân ü el-amân
Kimisinin gözleri giryân idi Kimisinin ciğeri biryân idi	Üç gün anda kodılar peygamberi Tâ namâzın kıla her ins ü peri
Döndiler cümle sahâbî câzi'ün Didiler innâ ileyhi râci'ün	Ger dilersiz bulasız oddan necât Aşk ile derd ile idün es-salât

Kurret-ül-aynî: Gözümün nuru

Innâ ileyhi râci'ün: Biz ancak ona döneceğiz

'Kitabın Sonu' bölümünden:

Çün sefer kıldı cihândan Mustafâ	Halk-ı âlemden anı itdün güzîn
---	--------------------------------

Dünyadan hiç kimse ummasın vefâ >	Kıldun anı rahmeten li'l-âlemîn
Ümmetinden râzı olsun ol mu'în Rahmetü'llâhi aleyhim ecma'în	

- **Kurtuluş ümmetinin önderi** (*Sezai Karakoç*)

Gelişyle zamanın dirildiği, gidişyle de zamanın ölmüş gibi olduğu kimdi?
Hazreti İbrahim'in bir göktaşı olan Hacer-i Esvedin etrafında ördüğü Kâbeyi, Allah Evini putlardan temizleyendi.

Kalplerdeki ve düşüncelerdeki, hayallerdeki ve hülyalardaki putları kırandı.
Hazreti İbrahim'in etrafında örölmüş ırk efsanesine batık örümcek ağını temizleyen, Onu kendi öz dini olan İslâma kavuşturandı.

İnsanı insana ve insanların sembolleşmiş gölgelerine tapmaktan, kölelik etmekten kurtarandı.
Hazreti İbrahimi olduğu gibi Hazreti Musayı da, Hazreti İsayı da öz anlamlarına kavuşturandı.

Allah inancını en saf haliyle getirendi.
İnsanlığa bu dünyada ebediliğin yemişleri olan namazı, orucu, haccı, zekâtı bir armağan gibi getirendi.

Şehitlik ve gazilik bağışlarını inananlara armağan edendi.
İnsanı bunaltan **varoluş problemlerini** elindeki vahiy ışığıyla en ufak bir kuşkuya yer bırakmayacak şekilde aydınlatandı.

Müslümanları tükenmez ilâhî kudretler olan imanla, sabırla, tevekkülle, iyilikle ve doğrulukla, cihad şuuruyla donatan ve islâm şanıyla bezeyendi.

Sulh ve selâmet, **ebedî barış dininin** sadık habercisiydi.
Hannane ağacını, mimber sütununu konuşmasıyla, aşka getirerek ağlatandı.
Bir tek kelimesine dünyanın denk gelebileceği **Kur'ânı bir ilâhî çağlayan halinde insanlığın ruhuna boşaltandı.**

Dünyayı islâm ve iman kubbeleriyle mühürleyen, adaleti ve merhameti iki cihanda da geçerli, her hükmü Allahın sözleriyle teyitli Sultandı.

Bir mucizeydi gelişi, varoluşu. Getirdiği yaşayan ve hep yaşayacak olan bir mucizeydi.
Onun getirdiği Kur'ânı okuyorsanız, muhteşem ledün dünyasının ve ruhun şifasının kapıları açılıyor ve siz bir mucizeler dünyasına giriyorsunuz demektir.

Onun getirdiği namazı kılıyorsanız, içinizde ve dışınızda, ruhunuzda ve vücudunuzda mucizelerin aydınlık kenti en büyük fener alaylarıyla şölenini yaşıyor demektir.

Siz Onun getirdiği orucu tutuyorsanız, ruhun bütün nimetlerini cennet narlarını, kevseri her ramazan günü tadıyorsunuz, ruhunuza cenneti getiriyorsunuz demektir.

Bizi iman ve islâm nimetine kavuşturan Ona selâm olsun.
Ona uyan ve Onun bütün vazife çilelerini paylaşanlara da selâm.
Selâm ki Onun getirdiği bin bir ilâhî bağıştan biridir, birbirine tam bir şuurla “selâm!” diyenlere selâm olsun.

Ne mutlu onun ümmetinden olana.
Ne mutlu “Onun ümmetindenim” diyene.

- **Hicret duyguları** (*Yahya Akengin*)

I

Yürü diye buyurdu sana Rabbim Dileseydin yol kalkar aradan, Saraylar yükselirdi yılanlı mağaradan >	Yolun başında Hicret, Zehri şifa ile barıştıran dağın, Oyuğunda iki damla gözyaşı, Biri iman biri mihnet
---	---

Dünyaca nice müjdelere karşı Dedin ki ben hüznün peygamberiyim. Ömründe arasın diye manasını kâinat, Rabbim hem çile verdi sana Efendim, Hem cümle varlığı saran şefkat	Çöllerin yeşile büründüğünü görmek için, Sana döner bakışları Medine'nin Asırlık gecelerin şafağına doğru, Kasırgalar sarar fanusunu her kandilin
Örümcekler bile duyar davetini Hakkın Mecalsiz koyunların coşar damarları Rahmet çöle hem uzak hem yakın; Kilit yapar kalbine kimi inkârı, Kiminde müjdelendir İslâm'ın orduları	

II

Ben de o yollara gönlümü, Uğurlamışım günahlarla tanışmadan Bazen rengini bazen kokusunu, Unuttuğumuz bir güldür şimdi Hicret, Sarsın yeniden Efendim cihan ufkunu Dervişsiz dağları gün aşmadan... >	Yazılsın cümle kapılara yeni baştan; Buhran insanlığın Allah'tan uzak halidir, Yeryüzünde tedirgin ruhumu avutan, Efendimin Allah'a uzanmış elidir
Terk edilen şehre dönüş nedir bildim, Bileli gurbet saydım ömrümü Yollarda kesilirmiş yolların kördüğümü, Hicret aynasında göründüm de ezildim; Yol yaralı insan yaralı Gönülde tutulan defter karalı	

III

Durmaz değişir zamanlar ve mekânlar Döner dolaşır toprağa varır yolların sonu Sıtmalı beden gibi Kâbe'siz canlar; Görmezler bütün ihtirasların bir gün, Bir rüzgâra teslim olduğunu >	Biraz gülüşlü biraz gözyaşlı düğün; Olsa gerek tek tek ömürler Bir başka hicretin gelip çattığı gün; Ya dostu ya hicrana açılan, Kapılardan geçeceğiz dilimizde, Ya gül destesi Kur'an Ya pişman ve perişan
Rabbim sana uzanan elim, Titriyorsa da günah yükünden, Ümit kesip indirme dedin... Acılar kervanında nöbetim var Dikenlerden güllere hicretim var	

- **Esselâm** (*Necip Fazıl Kısakürek*)

Doğum

Abdullah'ın mahzun dudu Âmine, Erdi gayelerin gaye demine. Diyor ki: "Çekmedim tek lâhza sancı; Birden bir sesleniş duydum, yakıcı: Âmine, ne güzel hal oldu sana! Gebesin, Varlığın Nuru İnsana!	Arkamı sığadı bir beyaz kanat; Ve şerbet sundular; cennetten bir tad. Var olmaya sebep, âleme rahmet Son Peygamber doğdu, ismi Muhammed!.. Doğmuştu öksüzüm, haber doğruydu:
--	---

	Şahadet parmağı göğe doğruydu.”
Nebî	
Hep ard arda perdeler, ötenin ötesinde; O’na gördü Melek, bu dünya perdesinde. >	“İkrâ”, vahyin ilk oku; “İkrâ”, bir emir: Oku!
Cevap: “Ne okuyayım?..Okur değilim ki ben!” Üç kere aynı emir ve karşılık... Peşinden,	Âyet âyet bir hitap: Allah’tan gelen kitap.
O’na Allah, “ ismiyle oku , diyor; Rabbinin!” Marifete daveti, Kâinat Sahibinin...	Senin için, ey insan! Büyük kerem ve ihsan..
Veren... “Uyuşmuş kana hayat ve hamle veren” Kilitleri açtıran, “ ilmi kalemle veren ”	Allah’tan kula ihtar... Allah ismi anahtar!..

Mucize

Her şey mucize O’nda, çehre, kaş, göz ve kirpik; Yere düşmeyen dua, fezayı saran iplik. Kurtuluş mührü ayak, Kur’âna mecrâ ağız... O ki, âlem o yüzden; O ki, o yüzden varız!.. Toprakta sürünürken aklın çürük mahsulü, En büyük Sahabîde inanmanın usulü:	Mirac günü kâfirler, Ebubekr’i kuşattı, Dediler: Bak seninki ortaya neler attı? Uzaklıkları yenmiş meleklerle oluşmuş; Yedi kat göğü aşmış, Allah ile buluşmuş... Evet, O dedi, gel de bu yükü akla çektir!.. Ve cevap: “O mu dedi, O dediyse gerçektir!”
---	---

Allah hayy ve lâyemut

Peygamber evinde hal, büsbütün müthiş, müthiş! Bağrıyor avaz avaz, Ömer, kılıcı çekmiş: “Kim O’na öldü derse keserim kellesini! Yakında görürsünüz Peygamber sillesini! Ölmedi, göğe çıktı, döneceği bir gerçek! Dönüp münafıkları kılıçtan geçirecek!” Yetiştirdi sır ve rikkat idraki Ebubekir; Konuştu... Ve kurtuldu ateşe düşen fikir: “Allah’ın rızasına uymaz bu yaptığımız!	Muhammed mi, Allah mı, hangisi taptığımız? Muhammedse, O öldü, yok dönmesine umut! Allahsa... Evet Allah... Allah Hayy ve lâyemut! Örtüyü açıp baktı: “Seni süslemiş ezel... Sağlığında güzeldin, ölümünde ne güzel!..” Ah o rikkat idraki, sır idraki, ne ince! Manzara şu ki artık, bir hadîs gereğince: “Bu dünyanın safâsı gitti, kederi kaldı!”... O gitti ve hayat, bir kemik, bir deri kaldı!
---	---

(hayy: diri, lâyemut: ölümsüz)

Esselâm

Göklerden son ilâm: Allah bir, bir İslâm. Şekiller, elif lââm; Ne bir harf, ne kelâm; Esselâm, esselâm...	Bu hayat bir ezber; Hayattan ne haber, O’nunla beraber?.. Ne bir harf, ne kelâm; Esselâm, esselâm...	Elinde alâmet, İzinde selâmet, Tek isim... Muhammed... Ne bir harf, ne kelâm; Esselâm, esselâm...
---	--	--

- Türkistan’ın her yerinden gelen ve eğitimini tamamladıktan sonra Türkistan’dan Balkanlara kadar bütün Türk yurtlarında İslâm’ı tebliğ ile görevlendireceği müridler yetiştiren **Ahmed Yesevi**, **Yesi’de 63 yaşına geldiğinde dergahının avlusuna açılan bir merdiven ve buna bağlı bir dehlizle ulaşılan, halvethane olarak kullandığı bir hücre yaptırmış ve vefatına kadar bu hücrede ibadet ve riyazet ile meşgul olmuştur.**
Ahmed Yesevi, bu uzlete çekilmesinin sebebi olarak Hz. Muhammed’in 63 yaşında vefat ederek yer altına girişini ve bu yüzden kendisinin de **yer üstünde Peygamberimizden daha fazla gezmekten haya etmesini** göstermektedir.

“Taha” okuyup akşam ve geceler kaim oldum Gece namaz gündüzleri saim (oruçlu) oldum	Kabir içinde Mustafa’yı hazır gördüm Selam verip edep ile şaşırıp kaldım
--	---

Bu hal ile yer altında daim oldum Mustafa'ya matem tutup girdim ben işte	
---	--

- **Vahyin ruha ve hayata karışması..** Peygamber izi budur.
Her zaman ölmeye yüz tutan **insan ruhunu ayakta tutmak..** İşte peygamberlerin bıraktığı miras.
(*Sezai Karakoç*)
- Havârlilerini yaratamayan İsa'nın yeri tımarhânedir, târih değil. **Muhammed'in ilk mûcizesi: Hatice-t-ül kübrâ.** (*Cemil Meriç*)
- Yunus Emre:

Benem ol aşk bahrısı denizler hayran bana Deryâ benüm katremdür zerrelere ummân bana >	Yaradıldı Mustâfa yüzi gül gönli safâ Ol kıldı bize vefâ andandur ihsân bana
Şeriat ehli irak iremez bu menzile Ben kuş dilin bilürem söyler Süleymân bana	

- Öbür Yûnus (Âşık Yûnus):

Canum kurban olsun senün yolına Adı güzel kendü güzel Muhammed Şefâat eylesin kemter kulına Adı güzel kendü güzel Muhammed >	Mü'min olanların çokdur cefası Âhirette olur zevk u safası On sekin bin âlemin Mustafa'sı Adı güzel kendü güzel Muhammed
Yidi kat gökleri seyran eyleyen Kürsinün üstünde cevân eyleyen Mi'râcında ümmetini dileyen Adı güzel kendü güzel Muhammed	Sen hak peygambersin şeksüz gümansuz Sana uymayanlar gider imansuz Âşık Yûnus n'eyler dünyayı sensüz Adı güzel kendü güzel Muhammed

(*kemter*: değersiz, eksik, itibarsız, *cevelân/cevlân*: gezinme, dolaşma, *gümân*: şüphe, zan)

- Peygamberimiz “hüzün peygamberi” olarak bilinir; ama yüzünden tebessümün eksik olmadığı, “İnsanlara **tebessüm etmeniz de bir sadakadır,**” buyurduğu unutulmamalıdır. (*Beşir Ayvazoğlu*)
- Son elçi, son zaman/ahir zaman elçisi, tüm insanlara gönderildi. O'na, yeryüzü mescit kılındı. O (s.a.v); **Rauf, Nur, Rahmetellilalemin, Ahmed, Mahmud, Muhammed, Mustafa, Habibullah,** örnek insan, yüksek ahlak sahibi idi.
Rehber, önder, burhan, rauf, nur, münir, şahid, mübeşşir, nezir, müzekki, mübelliğ, mübeyyin, üsvetün hasene, muhbir-i sadık, muallim, mürebbi, hatemunnebiyyin, kalplerin güneşi, şefaatchimiz, tabib ül kulub, halifetullah, habibullah, vesile, hayrulbeşer, İbrahim (a.s) duası, İsa (a.s) müjdesi, Hatice'nin rüyası, makamı mahmud sahibi, Kevser sahibi, miraçla müşerref... “Gaye insan... Ufuk Peygamber...” idi.
(*Bahaddin Elçi*)

- “Bu âlem bir âyinedir her şey Hak ile kâim
Mir'ât-ı Muhammed'den Allah görünür dâim”
- “**Bir gün doğdu üstümüze ay doğdu
Ufuktan
Batmayan
Yükselen ve hep parlayan”**

- Ahmet Arvasî “İnsan ve İnsanötesi” kitabını şu şekilde tamamlar: İnsan “âlemlerin Rabbine” muhtaçdır. İnsanlığın muhtaç olduğu evrensel kanun: “**Allah’tan başka ilâh yoktur.**” İnsanlığa bu cümleyi tebliğ eden, buna göre yaşamayı sevdiren ve yalnız, bunun için savaşmayı seven “**Mekke’de kuru ekmeğe yiyen Âmine’nin oğlu**”, **insanoğlu insan, en yüce insan Hazret-i Muhammed’e selâm olsun.**
- **Medine Müdafaası** sırasında İhtiyat mülazımlarından İdris Sabih Bey tarafından Peygamberimize (s.a.s) hitaben yazılıp Fahreddin Bey’e ithaf edilen şiirden:

Nedense kimseler dinlemez eyvah! O kadar saf olan dileğimizi Bir ümmî isen de yâ Resûlallah, Ancak sen okursun yüreğimizi. >	Gelmemiş Türkçe’de Lebid, Hassan’ın, Yok bizde ne Bürde, ne Muallaka. Yolunda baş veren Âl-i Osman’ın, Lâl ile yazdığı tarihten başka.
Ne kanlar akıttık hep senin için, O ulu Kitab’ın hakkıçün aziz... Gücümüz erişsin ve erişmesin. Uğrunda her zaman doğuşacağız.	Yapamaz Ertuğrul evlâdı sensiz, Can verir, canâmı veremez Türkler. Ebedî hadim’ül haremeyniniz, Ösek de Ravza’nı rûhumuz bekler.

Sevgili peygamberimizle ilgili bazı âyet-i kerîmeler:

- Andolsun, **Allah’ın Resûlünde sizin için;** Allah’a ve ahiret gününe kavuşmayı uman, Allah’ı çok zikreden kimseler için **güzel bir örnek vardır.** (*Ahzâb, 33/21*)
- **Sen elbette yüce bir ahlâk üzeresin.** (*Kalem, 68/4*)
- Andolsun, size kendi içinizden öyle bir peygamber gelmiştir ki, sizin sıkıntıya düşmeniz ona çok ağır gelir. **O, size çok düşkün, mü’minlere karşı da çok şefkatli ve merhametlidir.** (*Tevbe, 9/128*)
- (Ey Muhammed!) **Seni ancak âlemlere rahmet olarak gönderdik.** (*Enbiyâ, 21/107*)
- **Şüphesiz Allah ve melekleri Peygamber’e salât ediyorlar. Ey iman edenler! Siz de ona salât edin, selâm edin.** (*Ahzâb, 33/56*) (*Peygambere Allah’ın salât etmesi, rahmet etmesi; meleklerin salât etmesi, şanınin yüceltilmesini dilemeleri; mü’minlerin salât etmesi ise, dua etmeleri anlamını ifade eder.*)
- “Rabbimiz! Senin indirdiğine iman ettik ve **Peygamber’e uyduk.** Artık bizi (hakikate) şahitlik edenlerle beraber yaz.” (*Âl-i İmrân, 3/53*)
- **Allah’a ve Peygambere itaat edin** ki size merhamet edilsin. (*Âl-i İmrân, 3/132*)
- **Kim Allah’a ve Peygambere itaat ederse,** işte onlar, Allah’ın kendilerine nimet verdiği peygamberlerle, siddiklarla, şehidlerle ve iyi kimselerle birlikte dirler. Bunlar ne güzel arkadaşlardır. (*Nisâ, 4/69*)
- Namazı dosdoğru kılın, zekâtı verin, **Resûle itaat edin** ki size merhamet edilsin. (*Nûr, 24/56*)
- **Kim peygambere itaat ederse, Allah’a itaat etmiş olur.** Kim yüz çevirirse, (bilsin ki) biz seni onlara beğenmedi. (*Nisâ, 4/80*)
- İşte bu (hükümler) Allah’ın koyduğu sınırlarıdır. **Kim Allah’a ve Peygamberine itaat ederse,** Allah onu, içinden ırmaklar akan, içinde ebedî kalacakları cennetlere sokar. İşte bu büyük başarıdır. **Kim de Allah’a ve Peygamberine isyan eder** ve O’nun koyduğu sınırları aşarsa, Allah onu ebedî kalacağı cehennem ateşine sokar. Onun için alçaltıcı bir azap vardır. (*Nisâ, 4/13-14*)